

STEENWIJK VESTINGSTAD

Evaluatie BIZ [Bedrijveninvesteringszone]

Periode 2017 – 2021

Het bestuur van Stichting Steenwijk Vestingstad heeft besloten de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor het centrumgebied van Steenwijk voor een nieuwe periode van vijf jaar te willen verlengen. Een stevige financiële basis van dit ondernemersfonds zorgt ervoor dat, voor de komende vijf jaar, de Vestingstad gezamenlijk op de kaart kan worden gezet. Doel hierbij is de economie te vergroten en te zorgen voor een vitale binnenstad. De coronacrisis heeft afgelopen anderhalf jaar maar weer eens aangetoond hoe noodzakelijk het is om samen actief te zijn en zichtbaar te blijven.

Voor een succesvolle voortzetting van de BIZ in het centrumgebied van Steenwijk is het belangrijk om de behaalde resultaten en successen in de afgelopen periode te benoemen en te evaluaeren. Deze evaluatie is uitgesplitst in drie aspecten: inhoudelijk, financieel en het proces van samenwerking.

INHOUDELIJK

Stichting Steenwijk Vestingstad heeft als statutair doel:

- Het versterken van het centrum van Steenwijk (hieronder valt de hele binnenstad, inclusief het Steenwijkerdiep) als plaatselijk en regionaal centrum op het gebied van de detailhandel, dienstverlening en horeca alsmede het positioneren van het centrum van Steenwijk. De Stichting wil dit doel bereiken via het uitvoeren van activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander mede publiek belang in de openbare ruimte.
- Het verbeteren van het vestiging- en verblijfsklimaat in het centrum van Steenwijk;
- Voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Samen sterk

Belangrijke meerwaarde van de stichting is dat alle ondernemers in het centrum betrokken worden bij de uitvoering van de bovengenoemde doelstellingen. Alle ondernemers betalen mee en krijgen de mogelijkheid om, op indirecte wijze, mee te beslissen over de besteding van de middelen van de stichting. Samen sterker!

Integrale visie binnenstad Steenwijk

Het centrumgebied heeft in de afgelopen jaren economisch roerige tijden gekend. Binnensteden veranderen in snel tempo. Als gevolg van technische, financiële, maatschappelijke en economische ontwikkelingen staat de positie van de detailhandel onder druk. Dit is ook in Steenwijk het geval.

Ondernemers, gemeente en bewoners zijn zich bewust van deze ontwikkelingen en hebben in 2016 gezamenlijk een visie ontwikkeld met als doel het realiseren van een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners van Steenwijk, regionale bezoekers en toeristen. Het versterken van de verzorgingsfunctie Steenwijk. Vanuit de 'Integrale visie binnenstad Steenwijk' is een uitvoeringsagenda opgesteld welke afgelopen vijf jaar als leidraad heeft gefungeerd.

Samen met de gemeente Steenwijkerland is in mei 2019 een centrummanager aangesteld die als opdracht **'Het realiseren van een vitale, toekomstbestendige binnenstad'** heeft.

De volgende activiteiten zijn gezamenlijk gerealiseerd of in gang gezet.

- Leegstand en vastgoed
 - Opstellen uitvoeringsplan voor invulling tijdelijke leegstand en opstellen acties en projecten. Er is een projectleider benoemd die zich in de loop van 2021 hierop gaat focussen.
 - Vertaling van landelijke trends en ontwikkelingen tot een strategie voor de oplossing van structurele leegstand. Deze opdracht is ondergebracht bij de centrummanager.
 - Overzicht locaties voor streetart (kunst of historische foto's). De inventarisatie is gereed. Zichtbaar resultaat zal in de komende maanden worden gerealiseerd.
 - Haalbaarheidsplan voor realisatie city outlet. Dit plan staat 'on the hold' en de vraag is of dit nog past in de huidige ontwikkelingen.
 - Uitvoeringsplan verfraaien straatbeeld Kalverstraat en Gasthuisstraat. In samenwerking met de gemeente worden gesprekken gevoerd met de ondernemers en bewoners om tot een uitvoeringsplan te komen. Op dit moment hebben afvalcontainers prioriteit en heeft de gemeent een pilot gestart met ondergrondse afvalopslag.
 - Leveren inhoudelijke bijdrage aan de plannen m.b.t. het station.

- Fontein als spetterend middelpunt van de Vestingstad
In 2018 heeft de Markt in Steenwijk een stevige opknappbeurt gekregen. Hierbij is de stichting nauw betrokken geweest. De fontein is inmiddels het spetterend middelpunt van de Vestingstad en zorgt voor veel sfeer en beleving in het centrum. In het ontwerp is de rijke historie van Steenwijk teruggekomen doordat de fontein de oude stadskartaal uitbeeldt. Bij de realisatie is rekening gehouden met de wekelijkse markt en andere festiviteiten op de Markt. Op een mooie zomerdag is het een prachtig speelobject voor de kinderen en een echte 'must-see' voor iedereen die de Vestingstad bezoekt.
- Terreplein en Stadstuin Nettelbosch
Het stukje braakliggende grond aan de Onnastaat (bij de stadswal) is in 2019 omgetoverd tot een ontmoetingsplek met een historisch tintje. Hier is het oude middeleeuwse pleintje in ere hersteld. In nauw overleg met omwonenden, de Historische Vereniging, de Vereniging Bewoners Centrum Steenwijk en Stichting Steenwijk Vestingstad is het Terreplein ontworpen. Het historische straatwerk is hersteld en vormt nu samen met een kunstwerk dat op de vestingmuur is bevestigd een in het oog springend element. Een mooi onderdeel van Steenwijk als Vestingstad. Ook de realisatie van de stadstuin Nettelbosch heeft de binnenstad een flinke kwaliteitsimpuls gegeven en draagt bij aan de 'groene' beleving in de Vestingstad.
- Steenwijkerdiep
Het bestuur van Steenwijk Vestingstad wordt via de wethouder Economische Zaken op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen omtrent het Steenwijkerdiep. Nadat het project afgelopen jaren regelmatig is uitgesteld, komt het nu in de fase van de inrichting. Steenwijk Vestingstad wordt hierbij betrokken.
- Eeserwold
De ontwikkelingen rondom Eeserwold en de plannen voor een hypermarkt is door Steenwijk Vestingstad nauwgezet gevolgd. Er is veel tijd geïnvesteerd in het bewaken van de processen en hier is op geacteerd. Dit heeft er mede toegeleid dat de plannen rondom de hypermarkt zijn gestaakt en er geen vergunning is verleend. Dit heeft positieve effecten op het Steenwijkerdiep en het centrum van Steenwijk.
- Station Steenwijk
Station Steenwijk gaat omgetoverd worden tot een gastvrij visitiekaartje en het stationsplein wordt opnieuw ingericht. Steenwijk Vestingstad is afgelopen jaren nauw betrokken geweest bij de plannen die er zijn en denkt mee. Voor de ondernemers en bedrijven in de binnenstad is het van groot belang dat reizigers gemakkelijk de weg weten te vinden en uitgenodigd worden het centrum te bezoeken.
- Coronacrisis, impact en kansen
Sinds maart 2020 staat de wereld op z'n kop in verband met de corona-crisis. Door de centrummanager is een impact analyse gemaakt voor de binnenstad en de gevolgen van de corona-crisis zijn in beeld gebracht. Deze analyse wordt vertaald in kansen, ontwikkelen en concrete (herstel)projecten. Via het crisis-arrangement van de provincie Overijssel zijn extra middelen gegenereerd om te zorgen voor crowd-management in de binnenstad en het opzetten voor promotionele activiteiten in coronatijd.

- Toeristische kansen

Toerisme wordt gezien als kans voor de binnenstad. Dit wordt in de huidige tijd steeds belangrijker. Profilering en het uitdragen van het eigen karakter van de Vestingstad heeft afgelopen twee jaar een enorme boost gekregen. Dit mede door de inspanningen die samen met de gemeente zijn geleverd om een leader-bijdrage 'binnen te halen'. Het Europees Landbouwfonds heeft samen met de Provincie Overijssel en de gemeente Steenwijkerland gezorgd voor een grote investering voor het project: 'Bestemming Steenwijk Vestingstad'.

Concreet heeft dit geleid tot de uitgave van een magazine, folders, beleefkaart, een persreis naar Steenwijk, aanpassingen op de website, een online advertising en wordt onder andere gewerkt aan (interactieve) themaroutes, digitale informatie punten, bewegwijzering en vlaggen. Dit traject moet in april 2022 zijn afgerond.

Daarnaast zijn de banden aangehaald met de Stichting Weerribben-Wieden. Doel hierbij is om mee te liften op de gezamenlijke profilering en Steenwijk Vestingstad onderdeel te laten zijn van het gehele gebied Nationaal Park Weerribben-Wieden. Steenwijk is een aantrekkelijke bestemming voor een cultureel dagje-uit. Dé perfecte plek om een hapje te eten, te genieten van de evenementen en te winkelen.

Ook is samenwerking gerealiseerd met het Steenwijks Ontzet en de Scutterie om het verhaal van de Vestingstad zichtbaar te maken. Er wordt samengewerkt met de cultuurmakelaar van de gemeente Steenwijkerland, er zijn gesprekken met de kwartiermaker voor het museumproject en Steenwijk Vestingstad is betrokken bij de plannen rondom het station.

Evenementen en activiteiten

Stichting Steenwijk Vestingstad heeft de afgelopen vijf jaar sterk ingezet op een aantrekkelijke binnenstad met sfeervolle evenementen en activiteiten. De BIZ is hierin als heffingsinstrument een belangrijk financieringsmiddel. De ondernemers zijn nauw bij betrokken bij de invulling van de activiteitenkalender.

De volgende evenementen en activiteiten zijn (jaarlijks) georganiseerd:

- Valentijnsactie
- Koningsdag
- Pasen in de Vestingstad
- Zendemarkt
- Moederdag Shopping
- Vaderdag Shopping
- Fashion Weekend (2 maal per jaar)
- Boekenmarkt
- Brocantemarkt
- Vestingfeesten
- Nacht van Steenwijk
- Griezelige Gezellige Koopavond
- Elfduizend Makrkt
- Sinterklaas – intocht en activiteiten
- Kerst in Steenwijk
- Ijsbaan
- Boxing Days
- Diverse thema koopzondagen
- Kermis twee keer per jaar

Ondanks alle coronabeperkingen afgelopen twee jaar heeft Steenwijk Vestingstad geprobeerd om te kijken wat wel mogelijk was. In nauwe samenwerking met de gemeente zijn er activiteiten eorganiseerd. Zo konden de Vestingfeesten doorgaan en is er regelmatig livemuziek en entertainment in de binnenstad aangeboden. Uiteraard altijd met inachtneming van alle maatregelen rondom COVID-19. Hiervoor zijn financiële middelen vanuit de BIZ ingezet. Steenwijk heeft zich op een positieve manier onderscheiden van de omliggende steden.

De evenementen- en activiteitencommissie zijn beide actief en de leden voelen zich nauw betrokken. Er wordt veel werk verzet om beleving in de stad te brengen. Ook het gemeentebestuur heeft hier, tijdens de corona-crisis ruimdenkend aan meegewerkt. Het stond open voor initiatieven, zag kansen en heeft de commissies gefaciliteerd. Het gezamenlijke doel was om de lokale economie weer op stoom te laten komen. Dat is van levensbelang geweest voor de middenstad. Zowel ondernemers, inwoners als bezoekers hebben dit bijzonder gewaardeerd en plukken hier nu de vruchten van.

Marketing en promotie

Dankzij de BIZ gelden is het mogelijk om Steenwijk als Vestingstad te positioneren. Het bestuur van Steenwijk Vestingstad heeft een regisserende en coördinerende rol in de marketing en promotie van de Vestingstad. Voortdurend wordt gezocht naar kansen en mogelijkheden om de identiteit van de stad sterker neer te zetten. Niet alleen lokaal ook regionaal. Voor inwoners, bezoekers en toerist.

Samen met Marketing Oost is twee jaar geleden een nieuwe huisstijl ontwikkeld die aansluit bij het Nationaal Park Weerribben-Wieden. Deze huisstijl is leidend in alle communicatie-uitingen. Een uniforme en consistente uitstraling. Continu wordt Steenwijk Vestingstad en de activiteiten onder de aandacht gebracht bij de consument. Dat wordt gedaan door middel van de volgende middelen:

- Website
- Social media
- Ledschermen
- Banners bij de invalswegen
- Advertentie in de lokale media
- Samenwerking met NDC Mediagroep
- Sponsoring Kopje Cultuur en Spektakel van Steenwijk

Doordat Steenwijk Vestingstad sinds kort onderdeel uitmaakt van de werkorganisatie Stichting Weerribben-Wieden wordt voortdurend aansluiting gezocht bij de regionale en landelijke profilering van het unieke gebied. Hierdoor ontstaan er nieuwe samenwerkingen en kansen om de Vestingstad op de kaart te zetten. Vanuit de St. Weerribben-Wieden is Marketing Oost verantwoordelijk voor de uitvoering. Ook hiermee zijn nauwe contacten waardoor Steenwijk een sterkere positie krijgt.

Sfeervolle, schone en veilige binnenstad

De stichting heeft jaarlijks geïnvesteerd in sfeer en beleving in het centrumgebied. Iedere winterperiode is sfeerverlichting aangebracht, wordt gezorgd voor kerstbomen en afgelopen zomer zijn voor het eerst de winkelstraten opgevrolijkt met paraplu's als straatversiering.

Een schoon en veilig centrumgebied met minimale overlast is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente. Neemt niet weg dat Steenwijk Vestingstad hierover regelmatig overleg heeft met de gemeente. Immers een nette en schone binnenstad draagt bij aan een prettige sfeer in de stad. In juni 2021 heeft de gemeente, via de stichting, een enquête uitgestuurd naar alle ondernemers.

Innovatie en ondernemerschap

De stichting zet in op het stimuleren van innovatief ondernemerschap. Voor de toekomst is creatief ondernemerschap, klantgerichtheid en service van levensbelang om klanten te verleiden naar de stad te komen en ze vast te houden. In 2018 en 2019 zijn er een inspiratieavonden georganiseerd.

Onderwerpen

- Hoe winkelt de Aziatische toerist? - Gabriella Esselbrugge
- Hoe staat het centrum van Steenwijk ervoor? - Leo Hoksbergen
- Project: 'De Nieuwe Winkelstraat' – Rob Weiss
- Succesvol ondernemen – Alko Tolner
- Wat kunnen we leren van de Hanzesteden? – Elizabeth Stoit

Inhoudelijke verbeter- en aandachtspunten

In het meerjarenbeleidsplan zijn diverse speerpunten opgenomen die de stichting in de afgelopen jaren heeft willen realiseren of dichterbij willen brengen. Er zijn prachtige resultaten geboekt. Echter niet alle ambities zijn hierin waargemaakt. Onderstaand een aantal verbeter- en aandachtspunten.

- Leegstand is een belangrijk aandachtspunt dat continu op de agenda staat. Eén van de redenen dat de centrummanager zich gaat focussen op de structurele leegstand. Een speciale projectleider gaat zich bezighouden met korte termijn oplossingen.
- Een structurele samenwerking tussen gemeente en ondernemers betreft het schoonmaken en houden van de winkelstraten blijft voortdurend gespreksonderwerp. Dit is cruciaal voor de leefbaarheid van de stad en een gastvrij centrum.
- Samenwerking met vastgoedeigenaren blijkt lastig te zijn maar moet op de agenda blijven staan.
- Samenwerking met de ambulante handel is een doorlopend proces dat voortdurend aandacht vergt.

FINANCIËEL

De financiële positie van Stichting Steenwijk Vestingstad is door de BIZ solide en stabiel. Dankzij de BIZ als ondernemersfonds kan continuïteit gegarandeerd worden. Met een jaarlijks ondernemersfonds van circa € 140.000 wordt een vaste inkomstenstroom gerealiseerd. Deze gelden zijn vijf jaar lang geïnvesteerd in het centrum van Steenwijk.

Korting 25% COVID-19

In 2020 en 2021 is in verband met de corona-crisis een korting van 25% verleent op de BIZ-bijdrage. Deze korting gold voor iedere ondernemer ongeacht branche. Dat betekende dat voor beide jaren een fors lagere bijdrage is ontvangen. Door het toekennen van een drietal crisis-arrangementen van de Provincie Overijssel kon dit redelijk worden gecompenseerd en konden de geplande activiteiten en uitgaven doorgaan.

Aandachtspunt is dat het onduidelijk is wanneer de BIZ-gelden worden overgemaakt naar de stichting. Hierover moeten duidelijkere afspraken worden gemaakt.

PROCES VAN SAMENWERKING

Steenwijk Vestingstad heeft regelmatig en actief overleg gevoerd met de gemeente over de versterking van het centrumgebied van Steenwijk. De stichting fungeerde hierbij als centrale gesprekspartner voor de gemeente namens de ondernemers in de vestingstad. Vanuit de stichting is regelmatig overleg met de gemeente over actuele zaken (bijv. nieuwe winkelontwikkelingen, binnenstadsvisie, koopstromenonderzoek, leegstand, opdrachten centrummanager etc.). Daarnaast is er structureel overleg met de externe stuurgroep waarin bewoners, gemeente en de stichting is vertegenwoordigd.

Steenwijk Vestingstad behartigt de belangen van de ondernemers in de binnenstad. Afgelopen vijf jaar is dat een aantal keren nodig geweest. Denk daarbij aan de plannen rondom de hypermarkt. Indien nodig wordt hiervoor professionele ondersteuning ingehuurd.

Organisatiestructuur

De stichting heeft een duidelijke organisatiestructuur waarin onder het bestuur (acht bestuursleden met daarin een vertegenwoordiger vanuit de horeca en het Steenwijkerdiep), een aantal werkgroepen functioneren die vorm en inhoud hebben gegeven aan de uitvoering van het beleid van de stichting. Via structurele werkgroepen, die de plannen voor het stichtingsbestuur voorbereiden (werkgroep evenementen, werkgroep promotie, werkgroep activiteiten), konden met name de promotie, activiteiten en evenementen en sfeermaatregelen goed worden uitgevoerd.

De stichting is afgelopen jaren professioneel ondersteund door:

- Centrummanager
- Secretarieel medewerker
- Marketing & Communicatie medewerker

De centrummanager was in dienst van de gemeente en de stichting. Omdat deze functie ook nog eens gecombineerd werd met het voorzitterschap van Steenwijk Vestingstad kwam deze regelmatig in een spagaat terecht en bleek, dat wat bij aanvang als handig werd gezien, niet zo te zijn. Begin 2021 is besloten om hier mee te stoppen. De centrummanager heeft een specifieke opdracht gekregen en houdt zich nu alleen nog bezig met de structurele leegstand in de binnenstad. De overige projecten worden inmiddels neergelegd bij verschillende projectleiders. Elk met hun eigen expertise en aandachtspunten.

Interne communicatie

De stichting heeft in de afgelopen jaren continue gecommuniceerd met alle ondernemers in het centrumgebied over de diverse ontwikkelingen in het centrum en de activiteiten van de stichting. Via periodieke nieuwsbrieven, de website www.steenwijkvestingstad.nl, e-mailberichten aan ondernemers, app-groepen, werkgroepbijeenkomsten en ondernemersavonden zijn ondernemers geïnformeerd over de voortgang en kan worden meegepraat. Dit alles om een zo groot en breed mogelijk draagvlak te creëren. De betrokkenheid van ondernemers op de ontwikkelingen in en de activiteiten in het centrum is hierdoor sterker geworden.

Verbeterpunten samenwerking

De samenwerking tussen stichting en gemeente is constructief en naar tevredenheid. Steenwijk Vestingstad blijft werken aan een goede samenwerking.

CONCLUSIE

Bovenstaande evaluatie geeft aan dat de inzet van de BIZ in het centrumgebied van Steenwijk grote meerwaarde heeft. Ondanks snelle ontwikkelingen en de corona-crisis is het centrum van Steenwijk goed overeind gebleven. De BIZ heeft als instrument hierin een waardevolle rol gespeeld. Met name op het gebied van de aankleding van het centrum, promotie en organisatie van activiteiten en evenementen heeft de stichting waardevol werk verricht en een belangrijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de economische functie van de Vestingstad.

De betrokkenheid van ondernemers in het centrum is vergroot en de stichting mag zich beschouwen als een herkenbare ondernemersorganisatie die de ondernemers in de binnenstad van Steenwijk vertegenwoordigt en voor hen een belangenbehartiger is. Steenwijk Vestingstad heeft zich ontwikkeld tot een professionele organisatie die werkt aan een herkenbare identiteit van Steenwijk.

Het verdient aanbeveling om de BIZ dan ook voor de periode 2022-2026 te verlengen om zo een sterke en vitale binnenstad te behouden. Het huidige ondernemersfonds is nodig om nieuwe speerpunten en uitdagingen in de Vestingstad handen en voeten te geven. Er wachten ondernemers en gemeente ook komende jaren grote uitdagingen. We leven in een dynamische wereld waar niets zeker is. Dat is afgelopen twee jaar maar weer eens gebleken. Door als ondernemers en gemeente hierin de krachten te blijven bundelen, kunnen we samen deze uitdagingen aan. De BIZ is hierin een cruciaal instrument.

